

Elías - Paapy Diez

Jeff Pippenger

2023-10-13

1856

Pe movimiento millerita ojechauka Isaías capítulo siete-pe peteĩ profesía sesenta y cinco ary rehegua rupive, oñepyrũva 742 a.C. Umi sesenta y cinco ary oikóva Isaías rembiasakue-pe orrepresenta umi sesenta y cinco ary 1798 guive 1863 peve. Alfa ha Omega akóinte ojechauka pe paha, ñepyrũ ndive. Pe profesía sesenta y cinco ary rehegua omyesakã pe maldición siete veces rehegua oúva pe reino yvate gotyo ha pe reino yvýpe gotyo Israelgua ári. Pe peteĩha siete veces pe reino yvate gotyo rehegua oñepyrũ 723 a.C.-pe, diecinueve ary rire Isaías ome'ẽ hague pe predicción mburuvicha guasu Acaz-pe. Pe paha siete veces pe reino yvýpe gotyo rehegua oñepyrũ umi sesenta y cinco ary opávo, 677 a.C.-pe.

Pe peteĩha ñe'ẽvai siete vése ohóva Efraín ári opa va'ekue ary 1798-pe, ha upéva ha'e pe ára paha, araka'épa ojepe'a va'ekue pe visión ysyry Ulai rehegua, oĩva Daniel capítulo ocho ha nueve-pe. Upéva, marandu arandupy rehehápe, ojechauka mokõivéva: pe marandu ángel peteĩhaguegua oguahẽha, ha pe ñepyrũ marandupy rehegua pe movimiento Millerita rehegua. Pe pahaite ñe'ẽvai siete vése ohóva Judá ári opa va'ekue ary 1844-pe, ha upéva ha'e pe oguahẽ haña pe marandu ángel mbohapyhaguegua. Diecinueve ary rire, ary 1863-pe, umi sesenta y cinco ary ojehechaukáva pe predicción ñepyrũme ojechakuaa pe movimiento Millerita paha, ha pe iglesia Adventista del Séptimo Día Laodicea-pegua ñepyrũ. Siete ary mboyve 1863-gui, ary 1856-pe, Santiago White oñepyrũ ojechakuaa pe movimiento Millerita ndoikovéimaha haña iglesia Filadelfia ramo ha oikóma hague iglesia Laodicea ramo. Ñemoñare kuimba'e, ohai jave Ellen White biografía, ohai ary 1856 rembiasakue rehe, ha pe marandu Laodicea-pegua rehe.

“El Mensaje a Laodicea”

“Umi Adventista oñangarekóva pytu'u ára rehe oguereko va'ekue pe ñemoĩmbyrã umi marandu umi siete tupãope oĩva Apocalipsis 2 ha 3-pe ojechauka hague pe jehasa'asyrã téra experiencia tupão cristianogua rehegua siglo-kuéra pukukue javeve. Ha'ekuéra oguahẽ va'ekue ko conclusión-pe pe marandu oñeme'ẽva tupão Laodiceaguápe ojeporuha umi ha'ekuéra upérõ ohenóiva adventista téra-reinte, umi noñemoĩri va'ekue ára pokõiha pytu'u ári. Peteĩ editorial mbykyvévape Review-pe 9 jasypa, James White omopu'ākuri peteĩteĩ porandu omongu'eva apytu'ũ, ha omboyke'ẽvo he'ívo:”

“Pe porandu oñepyrũ jey ojekuaa haña ko porandu: ‘Ñangarekohára, mba'épa pyhare rehegua?’ Ko'ága gueteri oĩ tenda mbovymi porandurãnte haña, ojejapóva hañaicha ojehechakuaa haña pe mba'e oñe'ẽha hese. Peteĩ mbohováĩ henyhẽva, jerovia hañaicha, pya'e hañaicha oñeme'ẽta.—Review and Herald, 9 jasypa 1856.

“Umi once porandu apytégui, pe po poranduapy ha'e upe ojechakuaava'ekue porãite umi Laodiceagua rehe.”

“6. ¿No ilustra adecuadamente el estado de los Laodicenses (tibios, y ni fríos ni calientes) la condición del cuerpo de aquellos que profesan el mensaje del tercer ángel?—Ibid.

“Pe porandu paha oheja mba’e ojekuaa porã hañuaicha:

“11. Ko ha’e ñande rekove peteĩ tetãicha, ¿jaguerekópa añetehápe mba’eve ñañemoĩ hañuaicha jarovia Tupã favor ndoguerohorýi hañua ñandéve, ndajajapóiramo pe ‘ñe’ẽporã’ pe Testígo Añeteguágui? Aconseha ndéve rejogua hañua chehegui óro tata rupive oñemboypyre, ikatu hañuaicha reikove rico; ha ao morotĩ, ikatu hañuaicha reñemonde, ha ani hañua ojehecha nde reko opívó ñemotĩ; ha emoĩ nde resa rehe pohã, ikatu hañuaicha rehecha. Opa umi ahayhúva, amonetaha ha ambohasa hañua chupekuéra ñembyasy: eñemoaguĩ hañua upévare, ha eñembyasy. Péina ápe, aime okẽme ha ambota: oĩramo avave ohendúva che ñe’ẽ, ha oipe’áva okẽ, aikéta hendápe, ha akarúta hendive, ha ha’e che ndive. Pe oganáva, ame’ẽta chupe oguapy hañua che ndive che trónope, che avei aganáhagueicha, ha aguapy che Ru ndive Itrónope. Apocalipsis 3:18–21.—Ibid.

“Ojekuaa porã mba’e añetéva oñepyrũramoite ohesape hañua James White akãme. Pe edición oúvape pe Review ogueru peteĩ jehechauka siete kólumna pukukue rehegua umi siete iglesia rehe, upe título guýpe. Iñepyrũrãme he’i:

“Jaikuaa va’erã umi he’iháicha algunos expositores modernos ndive, ko’ã siete iglesia ojehechakuaa va’erãha ohechauka hañua siete condición iglesia cristiana rehegua, siete período de tiempo-pe, ojaho’i hañua pe terreno opaite época cristiana rehegua.—Ibid., Oct. 16, 1856.”

Upéi ogueraha pe profesía, ombohová i hañua peteĩteĩva tupão rehegua peteĩteĩme. Oguahẽvo pe séptima peve, pe Laodiceagua-pe, he’i va’ekue:

“Mbovy ñemomirĩva ñandéve guarã, peteĩ tetãyguáicha, ko ñemombe’u ñembyasýva ko iglesia rehegua. Ha ndaha’éi piko ko ñemombe’u kyhyjepyrãite peteĩ ta’ãnga iporãmbaitéva ñane teko ko’ãgagua rehe? Péicha voi; ha ndaipóri mba’eve ñanepytyvõtava jahecha hañua mba’éichapa ñañeha’ãta jajei ko techaukarã oíke porãva ha pypukúva pe iglesia Laodiceagua-pe guarãgui. Ñandejára toñanepytyvõ ñamoneĩ hañua, ha jahupyty hañua iporãva chugui.—Ibid.

“Omokõi columna ríre ombohasávo pe iglesia Laodiceagua rehe, iñe’ẽ paha-kuéra ojapo peteĩ ñehenói mbarete:”

“Che irũnguéra ahayhúva, ñandejára katuete ñande rekovete hañua ko yvy arigua, ñande rete rembipota, ha Aña rehe, ndaha’éiramo upéicha ndaikatumo’ãi jaguereko peteĩ parte Tupã rréinope.... Pejapyhy ko tembiapo pya’e, ha jerovíape pejerure pene mba’erã hañua umi ñe’ẽporã porã oñeme’ẽva umi Laodiceagua oñembyasývape. Pepu’ã Ñandejára rérape, ha pende resape tohendy héra jehovasapýva mborayhúpe.—Ibid.

“Ñembohová i ñũgui ouva’ekue ha’eva’ekue mbarete porãite. G. W. Holt ohaĩ Ohio-gui 20 jasypa 20-pe:

“Ñete, che arovia umi ñande jaiméva pe mbohapyha marandupe, Ñandejára mandamientokuéra ha Jesús jerovia reheve, ha’eha pe iglesia ko ñe’ẽ oñeñe’ẽha chupe; ha ndikatúi ñañembotavy araka’eve pya’e hañua ñaheka hañua óro oñeha’ãmbyre, ao morotĩ ha ñanderechapy, ikatu

haġuáicha jahecha.—Ibid., Nov. 6, 1856.”

“Noreste-gui ogehendu peteĩ ñe’ẽ pyahu ko mba’ére, ha upéva va’ekue Stephen N. Haskell mba’e, Princeton, Massachusetts-gua. Ha’e, peteĩ adventista ára peteĩha-pegua ramo, oñepyrũ kuri opredika 20 ary orekóramo; ha ko’áña, mbohapy ary rire, oĩma kuri pe mbohapyha ánhel rembiapoukapýpe. Ha’e ningo peteĩ temimbo’e Biblia rehegua iporãmbajepéva; ha ohechávo White rembiapokue mbykymi ñepyrũgua omoingovéva porandu umi siete iglesia rehegua, oiporavo ohai haġua peteĩ hai pyahu pukuve Review-pe:”

“Pe mba’e oñeñe’ẽva rehe ha’e va’ekue chéve guarã peteĩ mba’e tuichaiterei areko haġuáicha che py’ápe heta jasy guive.... Sapy’aite guive añemongu’e haġua arovia haġua pe marandu oñeme’ẽva Laodiceayguápe ñandéve oñeme’ẽha; he’iséva, umi ogueroviáva mbohapyha ánhel rembiguái marandu, heta razón rehehápe ha che ahecha umi razón iporãha. Amombe’úta mokõi.—Ibid.

“Kóva ojapo, omoĩvo mokõi kolúmna hembiapo ñemohu’ãme ġuarã. Oñemohu’ãvo he’i:

“Peteĩ teoría pe ánhel mbohapyha marandu rehegua araka’eve, araka’eve ndorojesalvamo’ãi, pe ao mendágui’ỹre, ha’éva umi santo-kuéra tekojoja. Tekotevẽ jajapopa marangatúpe Ñandejára kyhyjépe.—Ibid.

“Tiago White osegi haġua mokõi haġua hembiapokuéra editorial pe marandu oñeme’ẽva pe iglesia Laodiceapeguápe, umi concepto umi Adventista oñangarekóva sábado rehe ko’áña omoñe’ẽva hikuái pe Review-pe ha’eva’ekue mba’e omondýiva; ha katu, oñehesa’ỹijo porã ha ñembo’e reheve rire, ojehechakuaa va’ekue ikatuha ojeporu hesekuéra. Umi kuatiañe’ẽ editor-pe guarã ohechauka va’ekue peteĩ ñe’ẽme’ẽ joaju casi general ha ohechauka haġua peteĩ ñemoingove jey oñepyrũma hague. Pe marandu omokyre’ỹva ndaha’ei hague peteĩ py’arory térã vy’apavẽgui osẽva, upéva ojehechauka porã va’ekue pe artículo peteĩha Testimony No. 3-pe, oñepublika va’ekue abril ary 1857-pe, hérava Be Zealous and Repent. Iñepyrũme he’i: “Ñandejára ohechauka chéve visión-pe algunas cosas pe iglesia rehegua iñakỹ’ỹ, haku’ỹvéva ko estado oĩhápe ko’áña, ha amombe’úta peẽme.”—1T, p. 141. Ko’ápe Ellen White omombe’u va’ekue upe ojehechaukáva chupe Satanás rembiapo vai rehegua iglesia rehe, yvy arigua prosperidad ha mba’e oguererekóva rupive.” Arthur White, Ellen G. White: The Early Years, volumen 1, 342–344.

Pe movimiento Millerita oñepyrũ profétikamente pe iglésia Filadélfia ramo, ha ary 1856-pe oiko chugui pe iglésia Laodicéa. Siete ary rire pe movimiento opa, ha pe iglésia Adventista del Séptimo Día oñepyrũ pe iglésia Laodicéa ramo ha opytáta upéicha, oñemombo pepe Ñandejára jurúgui. Pe movimiento umi cien cuarenta y cuatro mil rehegua osẽ pe aty Laodicéa iglésia guive, peteĩchaite mba’éichapa pe movimiento Millerita osẽ vaekue pe aty Sardis iglésia guive. Pe movimiento umi cien cuarenta y cuatro mil rehegua ojoja pe movimiento Millerita ndive ko mba’épe: pe movimiento peteĩha oñemoambue Filadélfiagui Laodicéape, ha pe movimiento pahague oñemoambue Laodicéagui Filadélfiape. Pe punto de transición Filadélfiagui Laodicéape pe historia Millerita-pe ojehechauka porãitereiha ary 1856 ramo, upévare pe punto de transición tekotevẽ avei ojehechauka pe movimiento pahápe, Ñandejára araka’eve ndopytaietéigui. Pe punto de transición ojekuaa Apocalipsis capítulo once-pe umi mokõi proféta ojepykáva umi calle-pe rupive.

Ha oikopávo rire hikuái he'ẽ ñemombe'u, pe mymba ojupíva yvykua pypukúgui oñorairõta hesekuéra, ipu'akáta hese kuéra ha ojukáta chupekuéra. Ha hetekuéra omanóva opytáta pe táva guasu tape mbytépe, pe ohenóiva espiritualhápe Sodoma ha Egipto, upépe avei ñande Ruvicha ojejukava'ekue kurusúre. Apocalipsis 11:7, 8.

Pe pahávo pe movimiento omanóta va'erã, upéi opu'ã ha upe rire oikove jeýta poyvi ramo. Péicha ojapóvo oñembojoajúta pe kuaĩ republicano ndive. Pe kuaĩ republicano omoheñoĩ peteĩ ta'anga pe mymbaguasúpe guarã, ha pe mymbaguasu upe ta'anga oñemoheñoiva hese oñeñe'ẽ Apocalipsis diecisiete-pe, ha upe mymbaguasu ojekuaa pe akã poha oikéva peteĩ herida omano hañuáicha, ha oikove jeýta haña pe akã porundyapyha ramo. Oikove jeýta pe porundyapyha ramo, upeva'ekueva'erã umi siete apytégui.

Ha pe mymba vai oĩva'ekue, ha ko'ãgã ndaiporivéimava, ha'e voi hína pe poapyha, ha ou pe siete apytégui, ha oho ñehundihápe. Apocalipsis 17:11.

Pe káso republicano omoheñoítava'erã ta'anga upe mymbápe, ha upévore ojejukáta ha upéi oñemoingove jeýta. Oñemoingove jey rire, ha'éta pe akã poapyha oúva umi siete akã mboyveguágui. Pe káso protestante oguata upe mymba yvy rehegua ári peteĩchaite pe káso republicano ndive, ha tekotevêta oguereko avei umi dinámica profética peteĩchagua. Pe ñembohasa Filadelfiágui Laodiceápe pe movimiento millerita ryepýpe ohechauka raẽ pe ñembohasa Laodiceágui Filadelfiápe pe pahague movimientope.

Pe movimiento pahápe oguereko ramo peteĩ herida omano hañuáva 18 jasypokõi 2020-pe, omano Laodicea ramo. Ha, Apocalipsis capítulo 11-pe ojehechauka hañuáicha, ojetransisiona ramo Filadelfia-pe, upéva orepresentáta pe tupao poapyha, he'iséva umi siete apytéguiha. Pe ñemano ary 2020-pe, oñembojoja va'ekue pe kuaĩta republicano rehe, pe ára paha guive ary 1989-pe, oĩma rupi seis presidente. Pe sexto presidente oguereko peteĩ herida omano hañuáva, ha upéva oñemongueráta 2024-pe. Upe akã upéi ha'éta pe akã poapyha Estados Unidos-pegua pe ára paha guive ary 1989-pe, ha ha'éta umi siete apytégui. Mokõivéva kuaĩta ha'eva'ekue pe sexto oikóva poapyhápe. Ko añetegua ha'e peteĩ parte tuicháva pe marandu Jesucristo Revelación rehegua, ojceipe'áva sapy'aitemi mboyve pe gracia ñemboty.

Upévore tuicha mba'e jaikuaa porã haña pe tembiasakue Millerita ojoguáva ñande rembiasakue ko'ãgã rehe. Hermana White omoneĩ James White rembiapokue omoĩvo Laodicea pe movimiento ári ary 1856-pe, upévore ndaha'ei ko peteĩ aplicación osẽva yvypóra lógica-gui. Siete ary mboyve pe iglesia Adventista del Séptimo Día oñembojoaju haña legalmente pe kuaĩta republicanokuéra apýra rehe, pe inspiración rupive ojekuaa haña iglesia Laodicea-ramo. Kóva he'ise ndaipori hague ni peteĩ ára jepe pe iglesia Adventista del Séptimo Día rembiasakue pukukue jave ha'e haña ambue mba'e ndaha'éiramo opívo, mboriahu, ohecha'ỹva, hasy asýva ha ñembyasyapýva. Ko añetegua profético ome'ẽ pe contexto ha pe tekojojaha ojehechakuaa haña Ezequiel capítulo ocho-pe umi irundy ñembojoguaru ojupívaha umi irundy generación adventista.

Ojeikéma ramo peve Isaías siete peve sesenta y cinco ary rehegua ñemohenda guive, ojekuaa vaerã "siete tiempos" profecía ha'eha pe profético ao guasu omo'áva opaite pe tembiasakue Millerita movimiento rehegua. Año 1856-pe, pe marandu iglesia Laodicea-pe guarã oiko añetegua ko árape

guarã Adventismo Millerita-pe. Pe oikuave'êva pe marandu Laodicea rehegua ndaha'êi va'ekue James térã Ellen White, ha'e kuri pe Testigo Fiel ha Añetegua.

Ha ehaíke pe tupao Laodiceagua ánhelpe: Péicha he'i pe Amén, pe testígo jeroviaha ha añeteguáva, Tupã rembiapokue ñepyrũmby: Che aikuaa nde rembiapokue, ndaha'êi haña ro'ysã térã haku. Ahayhúta ningo reime haña ro'ysã térã haku. Upévare, ne akú-porã'ỹgui, ha ndaha'ẽgui ro'ysã ni haku, rombojegarúta che juruégui. Nde re'égui: Che niko ipirapire hetáva, areko heta mba'e, ha ndaikotevẽi mba'eve rehe; ha nde reikuaa'ỹgui nde rehegua ha nde niko nde poriahuverekóva, rehasa asyva, mboriahúva, ára'ỹva ha opívo. Añe'ẽ ndéve rejogua haña chehegui óro tata rupi oñembykuáva, rerikove hañaícha; ao morotĩ, reñemonde hañaícha, ha ani haña ojekuaa nde opívo ñemotĩ; ha emoĩ nde resa rehe pohã, rehecha hañaícha. Opa umi che ahayhúva, amongeta asy ha amongyhyje; eñemoagui haña upévare, ha eñembyasy nde angaipágui. Péina, aime okẽ renondépe ha ambota; oĩramo avave ohendúva che ñe'ẽ ha oipe'a pe okẽ, aikéta hendápe ha akarúta hendive, ha ha'e chendive. Pe ipu'akávape ame'ẽta oguapy haña chendive che guapyha mburuvichavetepe, che avei apu'akárõ guare ha aguapy haña che Ru ndive itaçuapyha mburuvichavetepe. Pe oguerékóva apysa, tohendu pe Espíritu he'íva umi tupaope. Apocalipsis 3:14–22.

Pe Testigo Añeté ohechauka peteĩ kuimba'e ohendúséramo Iñe'ẽ, Ha'e oikeha ha “okarutaha hendive”. Laodicea oipe'áramo pe okẽ, Cristo oikéta ha okarúta hendivekuéra. Ojehejáramo Cristo oike haña, ogueru peteĩ marandu, pe tembi'u jehechaukarã niko ohechauka peteĩ marandu jeguerohoryha. Pe marandu ikatu oñemombe'u hañaícha peteĩcha añoite ramo Laodiceagua marandu, ha upéva katu peteĩ ñehesa'ỹijo pypuku'ỹva mba'épa he'ise añete pe marandu Ha'e oikuave'êva. Ary 1856-pe, Hiram Edson omoherakuã peteĩ aty ocho artíkuloogui orekóva marandu profesiagua omyasãiva ñane ñentendekuaa pe “aravo profesía” peteĩhaite umi ánhel Ñandejáragui ogueraha va'ekue William Miller-pe ohechakuaa ha omombe'u haña. Umi ocho artíkulope, Edson hekopete ohechakuaa umi sesenta y cinco ary Isaías 7-pe.

Miller rembiapo ñepyrũ ha'e vaekue umi siete tiempo jejuhu, ha siete ary mboyve pe movimiento oñembohérava hembiapo rehegua ohu haña ipaha, peteĩ revelación ipypukuvéva upe misma profecía rehegua oñeme'ẽ vaekue Adventismo Millerita-pe. Oñeme'ẽ vaekue upe mismo año, inspiración rupive oñehenoihápe chupekuéra Laodicense-kuéra. Proféticamente, mokõi mil quinientos veinte ára rire, 1863-pe, Miller rembiapo peteĩha, tiempo profético rehegua jejuhu, oñemboyke. Pe marandu Laodicense pe movimiento adventista-pe guarã oguahẽ 1856-pe, ha Ñandejára ombota okẽre ocho jey, ocho artículo rupive, ohecha haña ikatu hañaícha oike. Pe movimiento pahápe, pe Testigo Añetegua okaruse vaekue hendivekuéra, ho'úvo pe marandu peteĩhaite tiempo rehegua pe movimiento ñepyrũmby guive. Itavayguakuéra ndo'úi, ha siete ary, térã mokõi mil quinientos veinte ára profético rire, itavayguakuéra omboty pe okẽ oñepe'ava'ekue pe llave de David rupive, oñemoĩmbyre vaekue William Miller pópe. Ojevýkuri hikuái peteĩ profeta samaritano yma guarépe omongarúva chupekuéra peteĩ japu, omboty haña hikuái hekoha, omano haña peteĩ vúrro ha peteĩ león apytépe.

Áño 1856-pe, pe vaka protestánte oĩkuri pe visión ñu krísis-pe; pórke ndaipórihápe visión, upépe tavayguakuéra oñehundi. Áño 1856-pe, pe vaka republicána avei oĩkuri peteĩ krísis-pe.

1856-pe ohechauka peteĩ ñeñorairõ vaiete oñembyasýva hérava Bleeding Kansas, pe Kansas-Missouri Border War. Pe ñorairõ ojejapo va'ekue rehegua kuri taha'e haña Kansas oike Unión-pe peteĩ estado libre ramo téra peteĩ estado esclavista ramo. Pe conflicto okehaguépe umi ñorairõ vaiete umi colono oíva esclavitud rehehápe ha umi colono oíva esclavitud rehe.

1856 jasypo 22-pe, peteĩ mba'e vaietereíva oiko avei Tetã peteĩ reko América retã Senado koty guasúpe, upérõ representante Preston Brooks, esclavitud rehe oíva ykére, Carolina del Sur-gua, ivaíeterei oinupã ñarõ senador Charles Sumner-pe, Massachusetts-gua, ijysã reheve. Sumner ome'ẽ va'ekue peteĩ ñe'ẽ anti-esclavitud hérava The Crime Against Kansas, upéva ombojegarueterei Brooks-pe. Pe oinupãhague ijysã reheve ohechauka porã kuri umi tensión okakuaáva Norte ha Sur apytépe esclavitud rehegua káusare.

Ary 1856-pe, Partido Republicano oñemopyenda va'ekue oñembohovái haña pe apañuái polítiko oguerúva pe Kansas-Nebraska Act, oñemoneíva'ekue ary 1854-pe, ha upéva omokyre'ỹ pe ñe'ẽvai ojupíva hína pe tembiguái reko oñemosarambi haña yvy pyahúpe. Pe partido ruvicha aty guasu peteĩha ojejapo Filadelfia-pe, ha John C. Fremont ojeporavo chupekuéra rérarã peteĩha tendota-rã pe jeiporavorã 1856-pe.

Pe Acta Kansas-Nebraska omohenda haña umi territorio Kansas ha Nebraska ha ome'ẽ umi upépe oñemoivape pu'aka haña odesidi haña ohejátapa tembiguái rembiapo ijyvyryepýpe. Ko mba'e, ojekuaáva “pueblo ruvicha guasu” ramo, añetehápe ojapo haña ndoikovéima haña Missouri Compromise ary 1820-pe, ombotovéva'ekue tembiguái rembiapo 36°30' paralelo yvate gotyo Territorio Louisiana-pe. Pe acta oguereko va'ekue peteĩ jehupyty pypuku tembiguái rembiapo rehe umi territorio-pe. Omokyre'ỹ jey va'ekue umi joavy hatáva región-kuéra apytépe, pórke oipe'a va'ekue pe ikatu hañaícha tembiguái rembiapo oñemyasái umi tenda yma ojehecháva yvy isásóva ramo, Kansas-icha. Pe Kansas-Nebraska Act oñemoneĩ haguére, heta oñeñemotenonde va'ekue Kansas Territorio-pe umi oipytyvõva tembiguái rembiapo ha umi ombotovéva upéva, káda peteĩ oha'arõ hañaícha oguereko haña ñe'influéncia pe voto “pueblo ruvicha guasu” rehe. Ko ñorairõ territorio rehegua sãmyhy haña ogueru va'ekue ñorairõ vai ha peteĩ arapokõindy léi'ỹre ojekuaáva Bleeding Kansas ramo ary 1856-pe.

1856-pe ojejapóva mburuvicharã jeporavo ha'e va'ekue peteĩ mba'e polítikape tuicha mba'éva. Upépe oiko va'ekue peteĩ ñorairõ mbohapy hendáicha ojejuhuhápe Demócrata James Buchanan, Republicano John C. Fremont, ha Mburuvicha'ekue yma Millard Fillmore, pe Partido Americano-gua. James Buchanan ogana pe jeporavo ha oiko haña Estados Unidos retã Mburuvicha 15ha.

James Buchanan presidéncia ojekuaa haña tenonderãite ndoikuaái haguére ombohovái hekopete umi tensión ha ñemboja'o okakuaáva Norte ha Sur apytépe, ha ipahápe ogueru haña pe Guerra Civil Americana oñepyrũ haña sapy'ami rire oheja rire hembiapo. Hembiasakue presidente ramo ojehecha jepi peteíva umi presidéncia sa'ive osẽporáva historia estadounidense-pe, ko'ã tuicha jejavy mburuvicha guasu rekópe ha krísis ñangarekópe haguére.

Pe mba'e vaiete ojekuaáva hérava ****Dred Scott Decision**** ary 1857-pe he'i va'ekue umi tembiguái, taha'e oíva tembiguáiramo téra isásóva, ndaha'eiha tavayguakuéra ha ndaikatuiha

omboyke haña demanda umi kortekuéra federal-pe. Avei he'i va'ekue Congreso ndaikatuíha ojoko tembiguái reko umi territorio-kuérape Tetã peteĩ reko América Joajupegua. Pe demócrata Buchanan ohechauka haña opávo renondépe ñemoneĩ pe Dred Scott Decision oipytyvõva tembiguái reko.

Ndaha'ei año umi mba'e oĩva tembiguái rekovépe omopyenda haña pe demócrata Buchanan oheja haña umi tensión okakuaa ha oñuahẽ pe Guerra Civil-pe, sino avei he'imbareté'y tetã viru rekove reko ñangareko hañaicha ogueru pe Pánico de 1857, peteĩva umi tuichavéva apañuái económico apytépe historia estadounidense-pe pe Gran Depresión mboyve. Pe Pánico de 1857 ogueru peteĩ depresión económica pohýi ohasáva heta ary aja. Umi negocio ha banco oñemboty, pe mba'apo'ỹ ojupi ha pe mercado de acciones oguejy.

Buchanan presidéncia aja umi jave, umi tetãvore Ñemby gotyoguáva oñepyrũ ñemboyke haña Unión-gui, ha ojepe'a hikuái, 1860-pe, ombohová haña republicano Abraham Lincoln jejeporavo. Buchanan oguereko peteĩ ñembo'y kiriĩ umi mba'e vai ojepóva pe ñemboyke rehe, he'ívo pe gobierno federal ndoguerekoíha pokatu omboyke haña mbaretépe upe ñemboyke. Ko falta tembiapo mbarete ha hekopete haña ohejá kuri pe ñemboyke ñemongu'e oguerohoryve ha toguahẽ mbaretevévo. Ijapysaka'ỹ mburuvicha guasu ramo ha ndipy'aguasúi oiporu haña tembiapo hekopete ombohová haña pe ñemboyke apañuái, oipytyvõkuri Ñemby gotyo ohecha haña ikatuha osẽ Unión-gui ndahetái haña ñorairõ mbarete oñemoĩ hese haña.

Áño 1860-pe, Abraham Lincoln, peteĩha tendota republicano, ojeje poravo. Ára 1 jasyporuapy 1863-pe, tendota Lincoln omboguejy ha omosarambi pe Proclamación de Emancipación paha, he'íva opaite tapicha tembiguái oĩva territorio Confederado poguýpe ojehejá va'erã sasõ. Ko tembiapoukapy ejecutiva oguereko peteĩ mba'e tuicháva Guerra Civil rehe, omoambuévo pe ñorairõ peteĩ jeiko'ỹme ndaha'ei añoite haña oñeñongatu pe Unión, ha avei haña opa tembiguái reko. Pe Proclamación de Emancipación ndosãsoi pya'e opaite umi tapicha tembiguáipe. Ojepuruva'ekue específicamente umi territorio Confederado poguýpe añoite, upehápe pe Unión ndoguerekoĩ rupi mbarete tuicháva. Umi fuerza Unióngua oñemotenondévo ha ojapyhyvo control territorio Confederado rehe, pe proclamación oñemboguata, ha umi tapicha tembiguái oĩva umi tenda rupi oñehejapa sasõ. Pe Proclamación de Emancipación ha'eva'ekue peteĩ tembiapo ñimportantetereíva tape haña tembiguái reko ñemboguejy pahaite Tetã peteĩre Estados Unidos-pe, ha ombohape pe Decimotercer Enmienda Constitución de los Estados Unidos-pe, ojehasákuri ha oñemoneĩmbáva 6 jasypakõi 1865-pe.

Pe kuartia Republicano rehegua, ary 1850 guive tenonderã, oĩkuri pe apañuái tembiguái ñeporúre. Mokõi jepe'a tenondegua tetãme ojehechauka mokõi clase tenondegua pensamiento político rehegua rupive. Peteĩ proceso jepe'a rehegua oñepyrũ 1856-pe, umi aty oñemoĩva tembiguái rehe ha umi oñemoĩva hese oíke jave Kansas retãygua territoriope oñeha'ãvo omombarete haña ijehechapya tembiguáire, upe javeite Filadelfia ojepe'ávo Laodiceágui. Umi Demócrata-kuéra oĩkuri tembiguái ñeporúre, ha umi Republicano-kuéra katu oñemoĩkuri hese.

Ary 1856-pe, Kansas Osyriry ohechauka peteĩ michĩhaicha pe ñorairõ oútavape. Upe arýpe, peteĩ Demócrata tembiguái-reigua ojeje poravo haña mburuvicha pe kornu Republicano rehe, ha

hembiapokue ndovaléiva oiko chugui techaukaha peteĩ presidéncia ndovaléiva rehegua, ko'ã ára paha ko'agagua peve. Ha'e ohenonde pe peteĩha presidente Republicanope, oñemboykéva omopofĩ haña pe sarambi oheja va'ekue Buchanan presidéncia.

Ary 1863-pe, pe kuartia republicanova ojapo pe tembiapoukapy ejecutivo iñimportantevéva ko yvy apytépe mymba yvyguigua Apocalipsis capítulo trece-pe ojehecháva rembiasakue pukukue jave. Pe tembiapoukapy ejecutivo oñe'ẽ vaekue tembiguáire. Peteĩ párrafo pe proclamación-pe he'i: "That on the first day of January, in the year of our Lord one thousand eight hundred and sixty-three, all persons held as slaves within any State or designated part of a State, the people whereof shall then be in rebellion against the United States, shall be then, thenceforward, and forever free; and the Executive Government of the United States, including the military and naval authority thereof, will recognize and maintain the freedom of such persons, and will do no act or acts to repress such persons, or any of them, in any efforts they may make for their actual freedom." Jepémo upe jave pe tembiguái rape oñesoluciona haña historikoháicha ne'ĩrava gueteri opaite hañaicha, Constitución rape tee ojekuaa porã Lincoln ohai ramo guare: "all persons held as slaves within any state ... shall be then, thenceforward, and forever free."

Lincoln ojevy jey hína pe principio fundacional oje'éva Constitución-pe, omombe'úva "opaité kuimba'e ojejapoha joja." Lincoln ojevy jey hína umi añetegua fundacional-kuérape upe javeite pe akãratĩ protestante omboykévo iprofesía fundacional, ha'éva tembiguái re rehegua profesía. Upévare, upe áraite pe akãratĩ republicano ojapóvo hembiape "orden ejecutiva" iñimportantevéva hembiasakue pukukue jave tembiguái rehe, pe akãratĩ protestante ojapo avei pe orden ejecutiva iñimportantevéva iprofesía rembiasakue pukukuepe tembiguái rehegua profesía rehe, ojehechaukáva Moisés ñe'ẽme'ẽ ha jehayhu'ỹ rupive. Pe akãratĩ republicano oiporavo ojevy jey haña umi fundamento-kuérape; pe akãratĩ protestante katu oiporavo omboyke haña ifundamento ha ojevy jey haña umi gotyo oñembo'ékuri chupe araka'eve ani haña ojevy.

Áño 1863-pe, pe kómpa republicáno oñemboja'o mokõi aty-pe, yma Israel rréino oñemboja'ohaguéicha Jeroboam ha Rehoboam tiémpope. Áño 1863-pe, pe kómpa protestánte oñembojoaju léi rupive pe kómpa republicáno rehe, ojehechauka haguéicha Jeroboam mokõi altar rupive Betel ha Dan-pe. Mokõivéva kómpa uguata tembiasakue rupi peteĩchaguáicha ojupe ndive, ha pe tembiasakue 1863-pegua, ko'ýte, ohechauka umi ára pahápegua rembiasakue.

Pe historia Millerita oñembojevy pe historia umi cien cuarenta y cuatro mil rehe, mbovymi ñe'ẽmondo profétikova reheve. Peteĩva umi caveat apytégui ha'e pe audiencia objetivo pe historia Millerita-pe, ypyete voi umi okapegua pe movimiento-gui, ha upéi pe movimiento voi. Pe movimiento umi cien cuarenta y cuatro milpe, umi mokõi ñe'ẽ Apocalipsis dieciochopegua ohechauka mokõi audiencia objetivo, ha umi objetivo upéva oĩ ojere Millerita rembiaságui. Pe primer objetivo ha'e Tupã tavaygua, ha pe mokõiha ñe'ẽ ha'e Tupã ambue ovecha aty, oĩ gueteri Babilonia-pe.

Ambue profétiko ñeñangareko ambuéva hína kóva: mokõivéva tembiasakue ohasáramo jepe peteĩ iglésiagui ambuépe, umi Millerita-kuéra ohasa Filadélfia Laodiséape, ha pe tuicha ñemyakãha mbarete pe ánhel mbohapyha rehegua ohasa Laodiséagui Filadélfiape. Kóva ohechauka umi

Millerita-kuéra oho hague pe sexta iglésiagui pe séptima iglésiape, ha umi cien cuarenta y cuatro mil oho pe séptima iglésiagui pe octava iglésiape, pe oĩva umi siete apytépe.

Pe káva republicano oñepyrũ imýi tetã esclavitud-re oĩva guive peteĩ tetã anti-esclavitud-pe, pe tembiasakue ojeréva 1863 áripe. Pe apañuái oĩva upe tembiasakuépe omopyenda mokõi partido político ha'éva umi mismo antagonista ko'ã "ára pahápe". Yma guaréicha, pe peteĩha mburuvicha republicano upe tembiasakue rehegua ojejuka haguéicha mbovymí ára rire pe ñorairõ opa rire, péicha avei pe pahague mburuvicha republicano ojejuka simbólicamente ha ojeheja tapére omanóvaicha, aja yvy tuichakue ovy'a. Ojejuka chupe, ndaha'úi añónte mbovymí ára rire pe Guerra Civil opa rire, síno pe guerra civil paha oñepyrũ mboyve.

Pe peteĩha presidente republicano mboyve oĩkuri pe presidente ipokatuvéva'ỹ América rembiasakue pukukuepe, ha pe paháta presidente republicano mboyve avei oĩta upeichagua peteĩ. Pe presidente demócrata ndaikatúiva omba'apo hekopete, oĩva'ekue pe peteĩha presidente republicano mboyve, omoñepyrũ pe apañuái tuicháva oguahêva'ekue pe ñorairõ civil peve, ha upe ndaikatúiva omba'apo hekopete ko'ãga avei ojehe hína. Pe presidente demócrata oĩtava pe paháta presidente republicano mboyve omyakākuri pe economía peteĩchagua tape rupive, upéva ogueru haguã pe tuichavéva ñehundi económico América rembiasakuepe pe ára peve. Mokõi hatĩ oho oñondive pe léi domingo peve. Año 1863-pe oñepyrũkuri pe peteĩha generaciõn mokõive hatĩme ñuarã, ha mokõive hatĩme ñuarã pe irundyha ha paháta generaciõn oĩta kuarahyresẽ gotyo, ha oñesũta kuarahýpe.

Pe marandu Elías rehegua ojeypyty meme Tupã juicio-kuéra ndive, omboaje haña pe marandu ñe'ẽmondýi rehegua. Ko'ãga, ko yvy arigua atykuéra oiko umi tapicha y peteĩ guasu mboyveguaicha. Ha'ekuéra okaru, ho'u ha oha'arõ umi tekno-tuicha globalista-kuéra osolusiona haña oimeraẽ apañuái ikatúva osẽ. Tupã Ñe'ẽ ohechauka hína ko yvy oĩha ko'ãga peteĩ apañuái tuichaitereíva rembe'ýpe.

“Mba'épa pyhare rehegua?’ Aikuaa piko ko'ã marandu he'iséva? Aikuaa piko mba'e tenda oguerrekoha hikuái pe tembiapo pahápe pe tuicha sistema pohãnohára rehegua? Aikuaa porãiterei piko pe 'ñe'ẽ marangatúpe guare añetetéva', ikatu hañaicha ahecha umi mba'e oikóva che jerére ramoite jehechauka hesakáva pe Mburuvicha Guasúta ou hañaicha oĩma haña okẽme? Añandu piko pe tembiapo vaietéva opytáva che ári, pe tesape Tupã ome'ẽ va'ekue rehechávo? Aiporu piko opaite talento oñemoĩ va'ekue che pópe Ijapohare ramo, ñeha'ã porãme ha oisãmbyhy porãvape, asẽ haña añangareko umi oñehundítavare? térãpa ha'e che akú'ỹ ha ndaiporandúiva, peteĩ hendáicha ajehe'a pe yvy arapyre ivaívape, aiporúvo umi mba'e ha pe katupyry Tupã ome'ẽ va'ekue chéve, hetave che vy'arã voi haña, añangareko hetave che pytu'u ha che tekove porã rehe, ha ndaha'úi Irembiapo ñemotenonde rehe? Che rape rupive amombarete piko pe 'jerovia va'ekue oñemombaretéva ohóvo ko yvy ape ári, umi Adventista Ára Pokõiha-pegua ombopuha pe turuñe'ẽ ndaiporãiva hesakã hañaicha, ha ohoha umi yvypóra arapýgua rape rupi'?”

“Ñahendu pe Tupã oguahêva py ruguái, oporombojovake haña ko yvy ape ári heko año rehe. Aravo paha hi'aguĩteréima ñanderehe. Yvy ape ári oikóva kuéra oñembyatypa hína atýpe ojeypy haña. Reñeñapytita piko umi ñana vai ndive? Reikuaa piko káda año miles ha miles

ha diez mil hetave almas oñehundiha, omanóva ipekádokuérape? Umi mba'asy guasu ha Tupã juicio-kuéra oĩmavoi omba'apo hína, ha almas ohóma ñehundi hañuáme pe añetegua resape nohesapéigui haperã.” General Conference Daily Bulletin, 1 de abril de 1897.

Che ánga ndive rombota pyharekue; ha che pytu che ryepýpe ndéve roheka ko'ẽmbávo: nde juicio-kuéra oĩ vove ko yvy ári, yvy ape arigua-kuéra oikuaáta tekojoja. Isaías 26:9.